

Leiderschap langs de lat van de beroepsstandaard

Leiderschap gaat volgens rector Frank Engelen van het Niftarlake College niet over leiden, maar over volgen. Hij legt zijn leiderschap langs de lat van de beroepsstandaard.

Rector Frank Engelen: "Leiderschap gaat over volgen"

Leiderschap gaat niet over leiden, maar over volgen. Wat bedoel je daarmee?

"Ik heb moeite met woorden als leiden en leider, en als ik kijk naar mijn eigen rol, dan gaat het vooral over volgen. Ik wil graag transparant en voorspelbaar zijn. Dat ben ik door te doen wat ik zeg en te zeggen wat ik doe. Ik ben daarin dus te volgen. Daarnaast moet mijn gedrag ervoor zorgen dat de medewerkers van de school mij willen volgen in de richting waarin we met de school gaan. Tot slot moet ik in staat zijn anderen te volgen als zij betere of andere ideeën hebben. Dat zijn voor mij de drie pijlers van leiderschap."

Wat betekenen die drie pijlers dan in de praktijk?

"Ik wil de medewerkers zoveel mogelijk meenemen in de

processen die op school lopen. Als ik niet te volgen ben, vertraag ik bewust, omdat ik het belangrijk vind dat mensen onderdeel zijn van het proces. Ik sta open voor andere meningen en als iemand een beter idee heeft, dan volg ik. Ik wil toegankelijk en benaderbaar zijn."

Wat levert deze manier van leidinggeven op?

"Consensus. Neem bijvoorbeeld het nieuwe schoolplan dat we nu ontwikkelen. Ik streef naar een gedragen schoolplan, dat vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid tot stand komt. Na een oproep in ons weekbericht zijn nu ongeveer twintig collega's uit verschillende lagen van de organisatie bij de ontwikkeling betrokken. Daarbij benutten we

de kracht en veelzijdigheid van de kwaliteiten in school; de één wil graag schrijven, de ander wil met pedagogisch handelen bezig zijn. We hebben een gezamenlijk doel, daar hebben we een beeld bij, daar zijn afspraken over gemaakt en daar verbinden we ons aan."

Maar wat als iemand daarvan afwijkt?

"Afwijkende meningen mogen er zijn, afwijken van wat we hebben afgesproken, is iets anders. Ik ga hoe dan ook het gesprek aan. Als iemand een andere mening heeft, dan sta ik daarvoor open en gaan we daarover in gesprek. Ik ben oprecht geïnteresseerd in iemands beweegredenen. Dat doe ik op een onderzoekende manier en door alles te benaderen vanuit de context."

Rector Frank Engelen:

"Ik wil de medewerkers zoveel mogelijk meenemen in de processen die op school lopen. Als ik niet te volgen ben, vertraag ik bewust, omdat ik het belangrijk vind dat mensen onderdeel zijn van het proces. Ik sta open voor andere meningen en als iemand een beter idee heeft, dan volg ik."

Wat vraagt dat van jou?

“Een open houding. Niet alleen van mij, maar ook van alle medewerkers en leerlingen. Zo heb je oog voor elkaar en ontstaat er wederzijds begrip. “Ik stimuleer iedereen – medewerkers én leerlingen – om te reflecteren op hun handelen. Ik streef naar een omslag van werken vanuit regels naar werken vanuit verwachtingen. Regels hebben een beperkende rol, verwachtingen ontstaan vanuit gezamenlijke afspraken die we met elkaar maken. Die samen nakomen, is de verantwoordelijkheid van iedereen binnen school en de grote gemene deler is draagvlak.”

Maar als rector ben jij wel eindverantwoordelijk ...

“Dat is waar en daarom is leiderschap een paradox. Ik ben eindverantwoordelijk voor de school, maar de school draait om onze leerlingen en het onderwijs dat hier gegeven wordt.

Als schoolleider is het mijn taak om ervoor te zorgen dat medewerkers zich goed voelen zodat zij goed onderwijs kunnen verzorgen. Ik moet hen faciliteren en over dat onderwijs moeten we besluiten nemen en knopen doorhakken. Als medewerkers of leerlingen mij nodig hebben, dan ben ik er voor hen.

‘Helpt de beroepsstandaard jou daar ook bij?’

“Absoluut, en daarom gebruik ik de beroepsstandaard ook bij de training die ik aan startende schoolleiders geef. Voor mij is de beroepsstandaard een leidraad om invulling te geven aan mijn rol. Nuttig dus ook voor startende schoolleiders, omdat de standaard helpend is bij wat je nodig hebt om schoolleider te zijn.”

Schoolleiders VO is van, voor en door schoolleiders: van teamleider tot rector-bestuurder!

Het beroep van schoolleider vraagt veel van je kennis en vaardigheden en een doorlopende professionele ontwikkeling. De Beroepsstandaard Schoolleiders VO ondersteunt je daarbij! Download hem gelijk of [bekijk de ondersteunende instrumenten en tools](#) op onze website.

Meer weten? Ga naar www.schoolleidersvo.nl!

**Samen
voor sterk
schoolleiderschap**